RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

Xe KAMER

A R R E S T

nr. 258.089 van 1 december 2023
in de zaak A. 235.168/X-18.041

In zake : Constantinos KARABINAS
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Willem Slosse en Stijn Brusselmans
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Mechelsesteenweg 64/201
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

de GEMEENTE BRASSCHAAT
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Joris Geens
kantoor houdend te 2600 Antwerpen
Borsbeeksebrug 36
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 3 december 2021, strekt tot de nietigverklaring van "het besluit van de gemeenteraad van Brasschaat d.d. 27 september 2021 tot erkenning van een strook grond […] als gemeenteweg op grond van dertig jarig publiek gebruik".

II. Verloop van de rechtspleging

2. Verzoeker heeft een toelichtende memorie ingediend.

Eerste auditeur Wouter De Cock heeft een verslag opgesteld.

Verzoeker heeft een laatste memorie ingediend. De verwerende partij heeft een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 22 september 2023.

Staatsraad Jan Clement heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Wannes Op De Becq, die *loco* advocaten Willem Slosse en Stijn Brusselmans verschijnt voor verzoeker, en advocaat Wannes Thyssen, die *loco* advocaat Joris Geens verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur Wouter De Cock heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3. Verzoeker woont aan de Claesstraat 106 te Brasschaat. Hij is eigenaar van zijn woonperceel, waarover een deel van de Claesstraat loopt. Deze straat geeft toegang tot het natuurdomein De Inslag via een enkel voor zwakke weggebruikers geschikte brug over de Heislagbeek (hierna: het brugje over de Heislagbeek).

Ter verduidelijking volgt hierna een uittreksel van de basiskaart van de website geopunt.be, waarop benaderende aanduidingen zijn aangebracht.

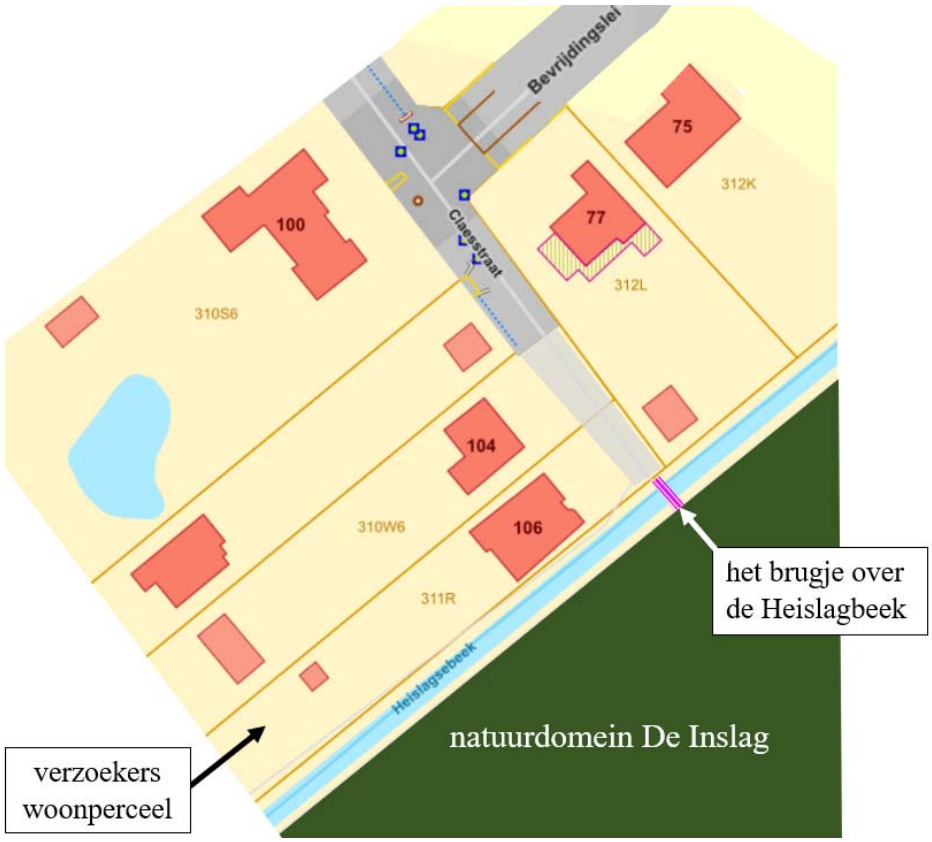

4. Op 9 februari 2021 ontvangt de gemeente Brasschaat een verzoekschrift van E.V. en R.R. om het gedeelte van de Claesstraat vanaf de Bevrijdingslei tot aan het natuurdomein De Inslag in aanmerking te nemen als gemeenteweg.

Op 15 februari 2021 ontvangt de gemeente Brasschaat een verzoekschrift van L.D. met dezelfde strekking (hierna: de verzoekschriften).

5. Op 30 mei 2021 dient verzoeker bij de gemeente Brasschaat een bezwaarschrift in waarin hij zich verzet tegen het in aanmerking nemen van het betrokken weggedeelte als gemeenteweg. In het bezwaarschrift wordt aangevoerd dat er geen sprake is van een voortdurend en onafgebroken dertigjarig publiek gebruik van de betrokken grondstrook.

6. Met een besluit van 27 september 2021 verwerpt de gemeenteraad verzoekers bezwaarschrift en willigt hij de verzoekschriften in.

Dit is het bestreden besluit, waarvan het beschikkende gedeelte luidt:

> "[De gemeenteraad] [b]esluit eenparig:
> Art.1.- op basis van het voorliggende bewijsmateriaal om de Claesstraat (vanaf de Bevrijdingslei tot aan het domein 'De Inslag' – met inbegrip van het brugje over de Heislagbeek) te erkennen als gemeenteweg, met de vestiging van een publieke erfdienstbaarheid van doorgang tot gevolg, overeenkomstig art. 13, § 2 van het Decreet houdende de Gemeentewegen van 3 mei 2019;
> Art.2.- belast het college van burgemeester en schepenen met de opmaak van een gemeentelijk rooilijnplan voor de weg in kwestie, eveneens volgens art. 13, § 2 van het Decreet houdende de Gemeentewegen van 3 mei 2019."

IV. Onderzoek van het enige middel

Uiteenzetting van het middel

7.1. Het enige middel is genomen uit de schending van artikel 13 van het decreet van 3 mei 2019 'houdende de gemeentewegen' (hierna: het gemeentewegendecreet), van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 'betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen' en van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, inzonderheid het zorgvuldigheids-, redelijkheids- en materiëlemotiveringsbeginsel.

7.2. Verzoeker voert aan dat er de laatste dertig jaar geen voortdurend en onafgebroken publiek gebruik van de betrokken grondstrook was, daar "minstens gedurende het volledige jaar 2001 […] er geen sprake was van een bruggetje [over de Heislagbeek] zodat de strook grond bijgevolg ook geen publiek gebruik kon kennen". Volgens verzoeker is er niet afdoende geantwoord op zijn bezwaarschrift waarin hij heeft opgemerkt dat er geen sprake is van een voortdurend en onafgebroken publiek gebruik gedurende de afgelopen dertig jaar.

8.1. Als antwoord op de stelling uit het auditoraatsverslag dat de Raad van State geen rechtsmacht heeft om over het middel te oordelen stelt verzoeker in zijn laatste memorie dat wanneer er – zoals te dezen – door derden

verzoekschriften worden ingediend en de gemeenteraad in het kader van het onderzoek van deze verzoekschriften vaststelt dat er sprake is van een dertigjarig gebruik, de gemeenteraad ertoe verplicht is om de grondstrook in aanmerking te nemen als gemeenteweg. De gemeenteraad heeft dan geen beoordelingsvrijheid meer. Volgens verzoeker is zijn beroep gericht tegen de beslissing om de strook grond in aanmerking te nemen als gemeenteweg op grond van het dertigjarig gebruik. De beoordeling van deze beslissing valt wel degelijk binnen de rechtsmacht van de Raad van State, waarvoor kan worden opgeworpen dat de gemeenteraad het onderzoek naar het dertigjarig gebruik foutief, onzorgvuldig dan wel kennelijk onredelijk heeft uitgevoerd.

8.2. Voorts wijst verzoeker erop dat hij op de dag van het indienen van zijn laatste memorie is overgegaan tot de dagvaarding van de verwerende partij voor de vrederechter te Brasschaat om voor recht te zeggen dat er geenszins sprake is van een dertigjarig gebruik door het publiek. Ondergeschikt vraagt hij dat de Raad van State de behandeling van het onderhavige beroep zou aanhouden tot de uitspraak van de justitiële rechter.

8.3. “Ten overvloede”, zo stelt verzoeker in zijn laatste memorie, dient het bestreden besluit vernietigd te worden nu de gemeenteraad niet alleen oordeelde dat de strook grond als gemeenteweg in aanmerking komt, maar met miskenning van artikel 13 van het gemeentewegendecreet de strook grond al heeft erkend als gemeenteweg. Immers, een in dat artikel bedoelde grondstrook verwerft het eigenlijke statuut als gemeenteweg pas door definitieve vaststelling van het rooilijnplan.

9. In haar laatste memorie bevestigt de verwerende partij dat de betrokken grondstrook het statuut van gemeenteweg nog niet heeft gekregen. De procedure voor de opmaak van een rooilijnplan – met de daaraan gekoppelde waarborgen – moet immers nog worden doorlopen. Daaruit volgt evenwel niet dat het onwettig zou zijn om in een beslissing op grond van de artikelen 13, §§ 1 tot 3, van het gemeentewegendecreet – zoals het bestreden besluit er een is – aan te geven dat de grondstrook het statuut van gemeenteweg zal krijgen.

Beoordeling

10. Het bestreden besluit vindt rechtsgrond in het als volgt luidende artikel 13, §§ 1 tot 3, van het gemeentewegendecreet:

> "Art. 13 – § 1. Grondstroken waarvan met enig middel van recht bewezen wordt dat ze gedurende de voorbije dertig jaar door het publiek werden gebruikt, kunnen in aanmerking komen als gemeenteweg.
> […]
> § 2. De gemeenteraad die op eigen initiatief of op grond van een verzoekschrift vaststelt dat een grondstrook gedurende de voorbije dertig jaar door het publiek gebruikt werd, belast het college van burgemeester en schepenen met de opmaak van een rooilijnplan, en met de vrijwaring en het beheer van de weg overeenkomstig de in dit decreet opgenomen instrumenten en handhavingsbevoegdheden.
> De vaststelling door de gemeenteraad van een dertigjarig gebruik door het publiek heeft van rechtswege de vestiging van een publiek recht van doorgang tot gevolg.
> § 3. Voor de toepassing van paragraaf 2 kan eenieder een verzoekschrift indienen bij de voorzitter van de gemeenteraad of het college van burgemeester en schepenen. Dat verzoekschrift wordt schriftelijk ingediend, en bevat een toelichting en de nodige bewijsmiddelen over het dertigjarige gebruik door het publiek."

11. Terecht wijst verzoeker er op dat in artikel 1 van het bestreden besluit ten onrechte de woorden "te erkennen" gebruikt worden, daar de erkenning pas volgt uit de definitieve vaststelling van het gemeentelijke rooilijnplan. Nu het vaststaat dat het bestreden besluit niet meer heeft willen doen en niet meer doet dan de betrokken grondstrook in aanmerking te nemen als gemeenteweg, is het gebruik van de woorden "te erkennen" in plaats van de woorden "in aanmerking te nemen" een materiële misslag die het bestreden besluit niet vitieert.

12. Krachtens de hiervoor geciteerde bepalingen van het gemeentewegendecreet, beschikt de gemeenteraad – anders dan verzoeker in zijn laatste memorie voorhoudt (randnr. 8.1) – steeds over een discretionaire bevoegdheid bij het nemen van de administratiefrechtelijke beslissing om een grondstrook als gemeenteweg in aanmerking te nemen, dus ook wanneer er voorafgaand aan die beslissing verzoekschriften in de zin van artikel 13, § 3, van het gemeentewegendecreet zijn ingediend. Dat het gemeentewegendecreet aldus geïnterpreteerd moet worden volgt uit het gebruik van het werkwoord "kunnen" in

artikel 13, § 1, eerste lid, en uit artikel 4, 1°, ervan krachtens hetwelk wijzigingen van het gemeentelijk wegennet steeds ten dienste dienen te staan van het algemeen belang.

13. Wat betreft de verwijzing in verzoekers laatste memorie naar een nieuwe dagvaarding (randnr. 8.2) – waardoor aan het middel een nieuwe grondslag wordt gegeven – overtuigt verzoeker er niet van dat het met de vereisten van een goede rechtsbedeling te verenigen zou zijn om de beslechting van het aan de Raad van State voorgelegde geschil voor onbepaalde tijd uit te stellen.

14. Er moet worden vastgesteld dat het in het verzoekschrift aangevoerde middel er uitsluitend toe strekt de Raad van State te laten oordelen over de juistheid van de vaststelling van de gemeenteraad dat de betrokken grondstrook gedurende de voorbije dertig jaar door het publiek gebruikt werd. De vraag of er al dan niet sprake is van dit dertigjarig gebruik – en er dus al dan niet een erfdienstbaarheid is ontstaan – betreft evenwel een burgerlijk recht, zodat het aan de justitiële rechter – en niet aan de Raad van State – toekomt om erover te oordelen.

15. Het enige middel is niet ontvankelijk en wordt verworpen.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt het beroep.

2. Verzoeker wordt verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op een rolrecht van 200 euro, op een bijdrage van 22 euro en een rechtsplegingsvergoeding van 770 euro, die verschuldigd is aan de verwerende partij.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, op een december tweeduizend drieëntwintig, door de Raad van State, Xe kamer, samengesteld uit:

Johan Lust,	kamervoorzitter,
Jan Clement,	staatsraad,
Stephan De Taeye,	staatsraad,

bijgestaan door

Silvan De Clercq,	griffier.

De griffier	**De voorzitter**
Silvan De Clercq	**Johan Lust**